

[Ministeren for skatter og afgifter.]

1975 og selskabsskatten for skatteåret 1976-77 kan rent skønsmæssigt anslås til omkring 300 mill. kr., hvoraf statens andel kan anslås til omkring 200 mill. kr.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling i tinget.

Jeg skal endvidere tillade mig at fremsætte *forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Forhøjelse af beløbsgrænser m.v.)*

Lovforslaget indeholder en ajourføring af nogle beløbsgrænser samt visse andre ændringer af teknisk karakter.

Forslaget er identisk med det af finansministeren i den tidligere regering den 24. januar 1975 fremsatte lovforslag, bortset fra at bestemmelsen om at forhøje grænsen for afgiftspligtig virksomhed fra 5.000 kr. til 10.000 kr. er udeladt.

Jeg skal anbefale lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om midlertidige omskolingstilskud [af Bay m. fl.]

(Lovforslag nr. 24. Fremsat 28/1 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen):

Det fremsatte lovforslag tager ifølge bemærkninger særlig sigte på arbejde til de langtidsarbejdsløse, men så vidt jeg kan se også på at øge den samlede beskæftigelse. Det er klart, at regeringen på forhånd har sympati for ethvert forslag, der kan fremme denne målsætning.

Den foreslåede ordning går ud på, at der midlertidigt ydes en såkaldt godtgørelse til arbejdsgivere, der ansætter dagpengeberettigede medlemmer af en arbejdsløshedskasse, hvis de har været arbejdsløse i en vis tid og de ikke har været ansat hos den samme arbejdsgiver i 1973 eller i 1974. Godtgørelsen eller løntilskuddet foreslås fastsat til 120 kr. pr. mand pr. dag, dog højst 600 kr. pr. uge.

Det er det, der står i lovforslaget, og det er efter min opfattelse en meget betænkelig ordning. Jeg synes, der umiddelbart kan

peges på en lang række uheldige konsekvenser af forslaget.

Lad mig nævne, at der stilles ikke krav om, at arbejdsgiveren ved disse ansættelser skal øge antallet af beskæftigede i virksomheden. Det betyder, at nogle arbejdsgivere ville kunne føle sig fristet til at foretage afskedigelser til fordel for ansættelse af tilskudsberettiget arbejdskraft, hvilket altså foruden denne urimelighed også ville medføre en urimelig konkurrenceforvridning i erhvervslivet.

Hertil kommer at lovforslaget intet forbehold har overfor den situation, at arbejdsgiveren under alle omstændigheder — altså uden hensyn til løntilskuddet — måske stod over for at skulle ansætte yderligere arbejdskraft. Lad mig nævne f. eks. en typisk virksomhed i byggesektoren, som måske har kørt på et meget lavt aktivitetsniveau i vintermånederne, men som i den kommende tid skal i gang med en række projekter. Det er da lykkeligvis ikke nogen helt ualmindelig situation.

Jeg må også pege på, at den af forslagsstillerne gjorde forudsætning om, at ordningen ikke koster statskassen noget på grund af besparelser i arbejdsløshedsdagpengene, heller ikke holder stik. Tværtimod vil en gennemførelse af lovforslaget indebære en betydelig risiko for, at ordningen vil give mulighed for, at der ydes tilskud til et meget betydelig antal arbejdere, som bl. a. på grund af årstiden og de initiativer, regeringen allerede har taget, ville være kommet i beskæftigelse under alle omstændigheder. Dette ville både være urimeligt og medføre helt uberegnelige merudgifter for statskassen.

Forslaget vil endvidere stille de arbejdere, som ikke er dagpengeberettigede, endnu ringere på arbejdsmarkedet, end de er i forvejen, da de nu skal konkurrere med tilskudsberettiget arbejdskraft. Dette vil navnlig ramme de ældre, de langtidsarbejdsløse, der har opbrugt deres dagpengeret, og de helt unge, og det er jo netop disse grupper, som i forvejen har særlig store vanskeligheder ved at komme ind på arbejdsmarkedet.

Lad mig også sige, at lovforslaget intet indeholder om den praktiske gennemførelse af forslaget. Bemærkningerne har kun nogle få antydninger. Udbetalingen tænkes fore-

[Arbejdsministeren.]

stået af den lokale ligningsmyndighed. Da denne mig bekendt ikke selv har midler til rådighed, må tanken vel være, at kommunerne skal lægge pengene ud. Hvad betyder det? Det betyder, at der må opbygges et omfattende refusionsapparat med al den administration, som et sådant uvægerlig fører med sig.

Hertil kommer så, at der yderligere vil blive behov for en ret betydelig efterkontrol.

Lad mig også nævne, at lovforslaget tager sigte på, efter sin ordlyd i alt fald, at skulle fremme omskoling. Lad nu være, at den omskolingsvirksomhed, som finder sted på specialarbejderskolerne, nedvurderes temmelig voldsomt i bemærkninger til lovforslaget, det har vi set før. Jeg vil da gerne føje til, at ingen kan have noget imod, at der også foregår nyttig omskoling på erhvervsvirksomheder, og jeg vil da gerne i denne sammenhæng oplyse, at ca. 20 pct. af uddannelsesaktiviteterne i henhold til loven om erhvervsræssig uddannelse af specialarbejdere og omskoling rent faktisk foregår på erhvervsvirksomheder. Lad mig nævne, at en virksomhedsskole som den, der eksisterer på Lindøværftet, i øjeblikket er meget tæt ved at være landets største specialarbejder- og omskolingsinstitution.

Jeg må stille mig meget skeptisk over for, om dette lovforslag overhovedet vil medføre omskoling i noget omfang af betydning. Sagen er nemlig, at forslaget intet indeholder om, at de nye medarbejdere, som der kan ydes løntilskud til, skal ansættes inden for et andet arbejdsområde end deres hidtidige. Da det desværre er sådan, at der er ledig kvalificeret arbejdskraft inden for så at sige alle områder, må det helt naturligt antages, at den fornuftige arbejdsgiver vælger at ansætte folk med relevant uddannelse, med relevant arbejds erfaring, men i så fald bliver der slet ikke tale om at skulle omskole vedkommende, og begrundelsen for at yde omskolingstilskud er derfor ikke til stede.

Jeg er altså meget skeptisk ved dette. Jeg vil da gerne gentage, at selv om regeringen har al mulig sympati for forslagens sigte, mener jeg ikke, vi kan støtte det. Jeg synes, det mildt sagt virker meget lidet gennemtænkt. Det har meget lidt eller næsten in-

genting med omskoling at gøre, det vil friste til misbrug, det vil give mange arbejdsgivere en helt tilfældig og urimelig økonomisk gevinst, og det vil næppe overhovedet have nogen effekt på selve beskæftigelsessituationen.

Normann Andersen (S):

Umiddelbart kan forslaget til lov om midlertidige omskolingstilskud måske virke besnærende, men som allerede nævnt af ministeren lider det af visse mangler og synes ikke gennemtænkt i tilstrækkelig grad.

På grund af lovforslagets sigte, bl. a. bekæmpelse af arbejdsløsheden, har vi i mit parti behandlet lovforslaget særdeles seriøst. Imidlertid er vi af den opfattelse, at lovforslaget ikke bør nyde fremme. Dette er der flere grunde til. Eksempelvis kan nævnes, at med hensyn til lovens praktiske gennemførelse er dette spørgsmål så uafklaret, at det i højeste grad giver os anledning til betænkelighed, bl. a. forudsiger vi, at administrationen af omtalte lovforslag kan tage langt større omfang, end forslagsstillerne giver udtryk for, og at man på dette område har undladt at give tilstrækkelige og præcise oplysninger.

I øvrigt er vi forbavsede over, at et parti, der er imod udvidelser i den offentlige administration, selv fremsætter lovforslag, der kan give anledning til yderligere byrder på dette område.

En yderligere grund til vor negative holdning er også, at efter vor bedømmelse vil en eventuel gevinst ved lovforslagets gennemførelse ikke blive større, end den alligevel ville blive ved de af regeringen allerede fremsatte forslag om tilsvarende spørgsmål.

Endvidere har vi ikke særlig tro på, at den fremme af omskoling, lovforslaget går ud på, får nogen egentlig praktisk betydning, ligesom vi mener, at den let kan komme til at virke uretfærdig, samtidig med at adgangen til eventuelt misbrug er for tilgængelig.

Det er derfor ikke uden grund, vi nærer betænkeligheder. Det fremgår da også af lovforslagets bemærkninger, at forslagsstillerne selv har visse betænkeligheder både på det praktiske og det principielle område, og mon ikke det er, fordi de inderst inde godt ved, at det ville være klogere at støtte de af regeringen fremsatte forslag, der på langt

[Normann Andersen.]

bedre måde ville være med til at løse de samme problemer. Jeg vil derfor opfordre forslagsstillerne til et positivt samarbejde på dette område i stedet for og kan ikke herfra i dag anbefale, at lovforslaget bliver gennemført.

Wichmann Madsen (V):

Det af fremskridtspartiet fremsatte lovforslag om at anvende 120 kr. pr. arbejdsløs pr. dag som arbejdsgivertilskud i stedet for at udbetale arbejdsløshedsunderstøttelse ser ved en overfladisk betragtning fornuftigt ud, men som så meget andet fremsat af fremskridtspartiet kan heller ikke dette forslag stå for en nøjere saglig vurdering.

For det første skal der oprettes et kontrolorgan, således at ordningen ikke blot bliver udnyttet til at sikre sig billig arbejdskraft, f. eks. af firmaer, der af sæsonmæssige grunde har svingninger i antallet af ansatte og har set fidusen i at få et statstilskud, hvis de blot ansætter ikke tidligere beskæftigede i virksomheden. På den måde bliver det kun de ansatte kontrollører, der nedbringer arbejdsløshedstallet, og det kan vel næppe være hensigten med lovforslaget, idet det kun øger antallet af offentligt ansatte.

For det andet kan det fremsatte lovforslag ikke undgå at få konkurrenceforvridende virkninger. Hvis vi f. eks. tænker os forslaget anvendt af en eventuel ny ejer af Rank Arena, vil det gennem sådan et statstilskud blive muligt at udkonkurrere f. eks. B & O, der jo måtte betale normale lønninger til sine gamle arbejdere, og man opnår så kun at flytte arbejdsløsheden fra Horsens til Struer. Dette kan vist med al tydelighed vise, at lovforslaget kun er et paradeforslag, der højst kan forøge papirusseriet, og det kan derfor ikke få venstres støtte.

Halvgaard (FP):

Allerede i august måned 1974 henvendte fremskridtspartiet sig til regeringen og til socialdemokratiet som det største arbejderparti og gjorde opmærksom på, hvor alvorlig arbejdsløshedssituationen var og forventedes at blive. Formålet med vores henvendelse var, at der omgående burde tages initiativ til at genskabe den fulde beskæftigelse. Desværre overhørte man vores henvendelse. Månederne gik, og man har mere beskæfti-

get sig med partipolitiske slagsmål og regeringsdannelse end med at løse de problemer, der er så skæbnesvangre for vort samfund. Det er en hån mod de arbejdsløse. Jeg tænker her først og fremmest på de mennesker, som har været langtidsarbejdsløse. Jeg tænker på alle de menneskelige problemer, disse langtidsarbejdsløse må få. Det er ikke afgørende, om disse får nogle få kroner mere eller mindre om dagen eller om ugen, men det, der er spørgsmålet, er, at de bliver beskæftiget, og i en sådan alvorlig situation kan det være nødvendigt, at folketinget gennemfører særordninger. Det er derfor, fremskridtspartiet er fremkommet med dette forslag om tilbud om midlertidige omskolingstilskud. Det er et lovforslag, som jeg mener bør modtages positivt af samtlige medlemmer i det høje folketing, fordi det er til gavn for hele vort samfund.

Når jeg så varmt går ind for forslaget, er det på grund af 3 ting.

For det første — og først og fremmest — er det en fordel for de arbejdsledige, for det andet er det en fordel for arbejdsgiveren, og for det tredje er det en fordel for staten. Statens udgift til den arbejdsledige beløber sig til ca. 972 kr. om ugen. Det er en direkte udgift, som ikke modsvares af en arbejdsindsats fra den pågældende modtager af beløbet. Ved lovforslagets gennemførelse vil staten spare ca. 372 kr. pr. uge for hver person, der udnytter dette tilskud.

For arbejdsgiveren betyder ordningen en besparelse på de 600 kr. i omskolingsperioden. Man kan også sige, det er et tidsbegrænset tilskud, som i langt højere grad kan være medvirkende til ikke blot at stimulere til en øget produktion, men også til at eksperimentere med nye produktioner. Og sidst — og det er det, der har foranlediget os til at fremsætte dette lovforslag — er der de rent menneskelige hensyn, som i en sådan sag må prioriteres langt højere end de betænkeligheder, der vil være forbundet med indførelsen af en sådan særordning: at flere får mulighed for at blive beskæftiget.

Over for arbejdsministeren kan jeg oplyse, at et tilsvarende forslag er gennemført i Vesttyskland, og en virksomhed inden for fiskeindustrien i Nordvestjylland, som har en filial i Vesttyskland, har således udnyttet ordningen og har positive erfaringer.

Jeg vil også i denne forbindelse henviser til

[Hølvgaard.]

den grønne rapport fra den arbejdsgruppe, der blev nedsat for at analysere de problemer, som er forbundet med ungdomsarbejdsløsheden. Der er situationens alvor trukket op, og der er peget på visse foranstaltninger, som jeg ikke skal komme nærmere ind på her. Men for mig at se rammer ungdomsarbejdsløsheden hårdest de ca. 30 pct. af samtlige unge, der ikke får nogen uddannelse ud over folkeskolen, elever, der udgår af folkeskolens 8., 9., 10.-klasser, elever, der ikke er bogligt interesseret eller bogligt begavede, og som er skoletrætte. Fremtidsudsigterne for disse unge er næsten håbløse og et stort problem for deres forældre.

Når jeg her til slut især peger på disses problemer, er det, fordi jeg mener, at det foreliggende lovforslag, selv om det ikke direkte fremgår af teksten, kunne omfatte disse unge, hvis loven får de samme heldige konsekvenser som i Vesttyskland. Mange håndværkere siger nej til at modtage lærlinge, fordi det dels indebærer et stort ansvar, dels er udgiftkrævende. Det indebærer også andre problemer set på baggrund af den stagnation, som erhvervene befinder sig i for øjeblikket.

Fremskridtspartiet går ind for et tilbud om 12 års gratis undervisning til alle, og jeg kunne derfor tænke mig, at en håndværkermester ved at tage en lærling fik et tilskud svarende til det beløb, som det koster at have eleven gående i folkeskolens 8., 9., 10.-klasse. Det er en hel misforståelse, hvis man tror, at undervisning og uddannelse kun kan ske fra en skolebænk. Inden for håndværket har man god tid i dag til at tage sig af disse unge, og også inden for landbruget vil ordningen kunne betyde muligheder for at aftage arbejdskraft.

Lone Dybkjær (RV):

Fremskridtspartiets lovforslag lyder jo, som flere har været inde på, umiddelbart meget besnærende. Det er klart, at et forslag om, at man skal give tilskud til virksomheder, der giver arbejde til hidtil arbejdsløse, må man tænke nærmere over. Alligevel tror vi ikke i det radikale venstre, at det er den rigtige måde at fremme beskæftigelsen på. Arbejdsministeren har allerede

nævnt en række punkter, som man kan være kritisk over for, og jeg skal tilføje, ligesom også venstre gjorde det, at jeg tror, lovforslaget vil virke klart konkurrenceforvridende. Men vi vil godt se nærmere på det i udvalget og navnlig høre om, hvilke erfaringer man har fra f. eks. Tyskland med sådanne ordninger.

Det radikale venstre mener næsten naturligvis, at de forslag, vi selv har fremsat om tilskud til miljøinvesteringer og fordelagtige lån til isolering og modernisering, er bedre metoder at fremme beskæftigelsen på, både i dag og på længere sigt.

Ordføreren for fremskridtspartiet var i sin tale inde på de menneskelige hensyn, som man ville tilgodese. Det tror jeg alle partier her i folketinget ønsker. Spørgsmålet er kun, hvilken måde vi tror er den bedste, og det er her, tror jeg, uenigheden opstår.

Burgdorf (KF):

Det var en formidabel nedsabling, dette lovforslag fik især fra ministerens side, men også fra andre partier. Det kan jeg ikke være med til, men slet så positiv, som man var fra fremskridtspartiets side, kan jeg heller ikke være. Jeg går dog ud fra, at dette lovforslag virkelig tager sigte på at lette arbejdsløsheden og fremme produktionen, og når man betragter det fra den synsvinkel, synes jeg, ethvert forslag er velkomment, fra hvilken side det så måtte komme. Vi vil gerne være med til at se på disse ting.

Selv om mange af tingene foreløbig forekommer at kunne være forvridende, mener jeg alligevel, at der er så mange positive ting bag ved forslaget, at vi gerne vil se på det. Hvad der så kan komme ud af det, ved jeg ikke. Det forekom mig, lige da jeg læste det, at det mindede mig lidt om den tidligere regerings forslag om indkomstdæmpende ydelser, men det er der vel nok ikke tale om.

Jeg må stille et spørgsmål. Der er måske en hel del arbejdsgivere, som godt kunne tænke sig denne ordning gennemført, men hvor mange arbejdere kan mon tænke sig at gå ind under den? Jeg er i hvert fald bekendt med, at adskillige arbejdsgivere i dag søger arbejdskraft, men ikke kan få det, netop fordi man skal begynde på en lav løn og først efter en omskoling senere kommer op på den højere, almindelige indkomst, og det

[Burgdorf.]

er den periode, som dette lovforslag tager sigte på.

Vi vil gerne være med til at se på det.

Svend Erik Sørensen (KR)

Kristeligt folkeparti kan også godt se det positive i dette lovforslag, men vi mener, at det rummer en del økonomiske og arbejdsmæssige konsekvenser, som vi har svært ved at overskue, for ikke at tale om de administrative. Vi stiller os lidt skeptiske på grund af de muligheder for misbrug, der foreligger, men vi vil meget gerne kigge nærmere på lovforslaget i udvalget og stiller os på forhånd positive.

Fuglsang (DKP):

Mit partis ordfører er forhindret i at være her, og derfor skal jeg lige sige en lille smule om kommunisternes stilling.

Det er klart, at kommunisterne er tilhængere af omskoling af arbejdsløse, af bekæmpelse af arbejdsløsheden overhovedet, og bl. a. derfor har vi fremsat de forslag, som vil komme til behandling senere i dag. Men vi kan ikke gå ind for dette lovforslag, der er fremsat her, bl. a. fordi det for så vidt virker som en afledningsmanøvre for gennemførelse af andre, mere fornuftige og mere effektive forslag, som er stillet også fra anden side end vor.

Vi er også imod det, fordi det først og fremmest er et tilskud, oven i købet et temmelig ukontrolleret tilskud, til arbejdsgiverne.

Vi er også imod det, på samme måde som ministeren, på grund af lovforslagets praktiske udformning. Det kan næsten virke, som om fremskridtspartiet med dette lovforslag vil vise, at de også er en slags arbejderparti, men netop udformningen viser for mig at se det modsatte, nemlig i høj grad en manglende jordforbindelse, hvad arbejderklassen angår.

Hr. Halvgaard nævnte de erfaringer, der var gjort i Vesttyskland. Så vidt jeg kan se på arbejdsløshedstallene i Vesttyskland, er

de ikke gået ned på grund af den slags lovgivning dernede. Det kan da være, at en eller anden virksomhed og en eller anden virksomhedsejer har haft fordele af det, men arbejdsløshedstallet som helhed, og det er det, det drejer sig om, har det ikke hjulpet på på nogen som helst måde.

Der er udtalt forskellige håb om, at der kunne reddes lidt af stumpene i et udvalg. Det tror jeg faktisk ikke, men selvfølgelig vil jeg ikke modsætte mig, at man prøver at finde lidt dér.

Kurt Hansen (VS):

Jeg vil ikke til dette lovforslag knytte ret mange kommentarer, men blot sige, at vi under ingen omstændigheder kan være med til sådan noget. VS er principielt imod enhver form for arbejdsgivertilskud, om de måtte være direkte eller indirekte.

Det, som man ligesom argumenterer for i bemærkningerne, er, at det skal være en støtte til de langtidsarbejdsløse, men dette mener jeg, man må gribe an på en helt anden måde. Man kunne her komme ind på forskellige ting, f. eks. at arbejdsformidlingen vendte tilbage til fagforeningerne, og at fagforeningerne så fik pålæg om at anvise arbejde i den rækkefølge, som man var blevet arbejdsledig i.

Det, der er tale om i dag, er jo, at vi faktisk står i en situation med 150.000 arbejdsløse. Det er ikke omskoling, de arbejdsløse har brug for. De har en helt konkret praktisk og teknisk uddannelse, som de kunne bruge, hvis der bare var arbejdspladser at bruge den på, så det, der rent faktisk er tale om, er, at der er brug for arbejdspladser.

Nu tales der samtidig om, at det drejer sig om danske virksomheder. I den forbindelse kunne jeg godt tænke mig at spørge, om Dansk Esso også falder ind under det.

Ordføreren for forslagsstillerne (Glistrup)

(FP):

Efter fremskridtspartiets mening er den mest presserende opgave overhovedet for fol-

[Glistrup.]

ketingen at få afskaffet arbejdsløsheden og få det gjort på en måde, så den ikke vender tilbage.

Det lovforslag, vi her behandler, er et led i at nå dette resultat. Det er selvfølgelig ikke det eneste led, selvfølgelig skal der anvendes mange foranstaltninger, men det, der særlig karakteriserer netop dette forslag, er, at det vil virke så umådelig hurtigt, fordi man med det samme kan komme i gang med det, fordi det intet kræver i ekstraadministration af nogen som helst art eller opbygning af noget særligt apparat. Man kan få folk ind i det produktive arbejde, og det kan trække over til den rigtige side både for betalingsbalanceerhverv og for statskassen. Det er det meget, meget vigtige led i modsætning til alle de mange andre gode forslag, som er kommet både fra de andre partier og fra fremskridtspartiet, og som selvfølgelig også skal med, når vi skal have afskaffet arbejdsløsheden.

Det er derfor med den største sorg, vi har oplevet at høre disse ordførertaler, som nu er kommet, hvor de tre ældste partier her i tinget og kommunisterne, der vel aldersmæssigt hører til i den samme generation som disse tre gamle partier, bare uden videre ud fra almindelige partidogmatiske forestillinger siger, at når sådan noget kommer fra fremskridtspartiet, kaster vi det over bord, og så gælder det bare om at finde frem til, hvor vi kan finde nogle indvendinger imod det.

De indvendinger, der kom frem, var, som jeg opnoterede det, i alt 9. Det var arbejdsministeren, der gik mest udførligt ind på det, og havde sagen ikke været så dybt tragisk og alvorlig, som den er, havde jeg været meget fristet til og haft vældig god ret til at vende arbejdsministerens ord mod ham som en boomerang. Det var mildest talt meget lidt gennemtænkt, hvad arbejdsministeren fremførte af argumenter imod dette lovforslag. Ikke ét af de 7 argumenter holder for en saglig overvejelse i forhold til dette forslag.

Det første af de 7 argumenter fra arbejdsministerens side skulle være, at dette nok ikke ville øge antallet af beskæftigede, for det ville nok føre til, at man afskedigede på virksomhederne for at ansætte ny tilskudsberettiget arbejdskraft. Der er ikke nogen som helst grund til at tro, at danske arbejds-

pladser, som de nu engang fungerer i praksis, for at få disse 8.000 kr., der maksimalt kan være tale om, i noget omfang, som er værd at nævne overhovedet, ville inkludere sig på at afskedige en gammel, stabil arbejdskraft.

For det andet, sagde arbejdsministeren, ville dette medføre en konkurrenceforvridning, og det er da selvfølgelig rigtigt, at man kunne tænke sig, at der kom en virksomhed, som fik mange af disse 600 kroners tilskudsarbejdere, men så er det, fordi den kan skaffe arbejde. Det står jo åbent for enhver dansk arbejdsgiver. Der er netop ikke nogen begrænsning med hensyn til, at det kun skal være nogle bestemte, der kan få det, og andre, der ikke kan få det.

Så henviser arbejdsministeren til, at man skulle tænke på de virksomheder, der måske alligevel ville have ansat yderligere arbejdskraft. Ja, men det afgørende er at komme i gang og virkelig se at få det her til at fungere. Og da der efter al sandsynlighed er en nettobesparelse for staten i dette, så må man tage med at de virksomheder, som står på nippet til at gå i gang med projekter, også kan komme i gang med dem. Staten vil alt i alt få et nettooverskud på det, selv om der selvfølgelig også vil være beløb, der trækker den anden vej, og jeg tror, ingen forstandig beregning vil kunne føre til noget andet resultat.

Arbejdsministerens femte indvending gik ud på, at det her jo ikke hjælper de unge arbejdsløse, eller de — heldigvis endnu — forholdsvis få ældre, der har opbrugt hele deres understøttelsestid. Ja men det hjælper den gruppe, der typisk er grund til at hjælpe, nemlig dem, der er blevet langtidsarbejdsløse. At det så ikke løser kræftens gåde eller klarer månesejladser eller noget lignende, er dog ikke nogen indvending mod dets gode virkninger.

Administrationen er uhyre enkel: den kommunale ligningsmyndighed disponerer direkte over en checkkonto i Nationalbanken som bemyndiget på statens vegne. Kontrollen er også uhyre enkel med hensyn til disse udbetalinger, for det er jo netop de mennesker, som på startdagen, altså ifølge forslaget den 1. februar, har deres kort for, at de har været langtidsarbejdsløse, og der står, hvilke arbejdsgivere der ikke kan udbetales til.

[Glistrup.]

Og så var der yderligere et par indvendinger — desværre er min taletid udløbet — men de er ikke bedre end dem, jeg allerede har haft lejlighed til at gendrive.

Hvis man virkelig vil sætte sig ind i dette lovforslag og gøre det med hjertet på rette sted, så vil man også finde ud af, at hjernen vil kunne forstå, at dette er sagligt og velgennemtænkt, og at det vil hjælpe mange langtidsarbejdsløse med at komme i beskæftigelse.

Henning Philipsen (SF):

Jeg skal såmænd sige det ganske kort. Vi synes aldeles ikke, dette lovforslag er sagligt forsvarligt. Vi synes, det tenderer henimod en ganske klar holdning, som vi længe har haft formodning om, at fremskridtspartiet har. Og det understreges bl. a. af forslaget § 4, hvorefter der efter den 1. maj 1975 i hvert fald ikke skal udbetales penge. Jeg synes, det ligesom understreger hele forslaget karakter, og vi kan ikke medvirke til dets gennemførelse — tværtimod.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen):

Må jeg først gøre et par bemærkninger til hr. Halvgaard, som nævnte de tre fordele, han mente forslaget indebar. Det var en fordel for de arbejdsledige, hvor jeg har peget på alle de betænkeligheder, man af forskellige grunde må nære. Det var en fordel for arbejdsgiverne. Vel, det kan være en fordel for enkelte arbejdsgivere på andre arbejdsgiveres bekostning, det skal erkendes. At det var en fordel for staten, som vil spare penge, vil jeg sætte et meget stort spørgsmålstegn ved.

Så sagde hr. Halvgaard, at et tilsvarende forslag er gennemført i Vesttyskland. Det er ikke rigtigt. Det er rigtigt, at man har gennemført en ordning i Vesttyskland, og det kan man få lejlighed til — fru Lone Dybkjær var også inde på det — at se nærmere på i udvalget. Den ordning, der gælder i Vesttyskland, gælder i områder med særlig stor ledighed. Den skal sikre, og det er en forudsætning, at der bliver tale om en mere varig beskæftigelse af de nyansatte, altså ikke kun i tilskudsperioden, og arbejdsgiveren skal erklære, at den pågældende uden løntilskuddet ikke ville være blevet ansat hos ham på dette tidspunkt. Der er andre

bestemmelser i denne ordning, som jeg ikke skal gå nærmere ind på, som sagt, det er tiden vel ikke til.

Så sagde hr. Halvgaard videre, at det vil gavne ungdomsarbejdsløsheden og nævnte de ganske unge. Jeg gør lige opmærksom på, at der står, at denne lov gælder for de medlemmer af statsanerkendte arbejdsløshedskasser, som har været berettiget til arbejdsløshedsunderstøttelse osv. Det har praktisk taget ingen — eller i alle tilfælde meget få — af de unge, der blev omtalt, og de bliver derfor mere ugunstigt stillet, end de ville være uden dette forslag.

Må jeg sige til hr. Glistrup — som jo er en mester i at jonglere med ord, uden at jeg dog kan tage de argumenter eller de forsøg på gendrivelse af de synspunkter, jeg fremførte, så alvorligt, som han måske ønsker, at jeg skulle tage dem — at jeg kan være enig med ham på ét punkt, nemlig at den mest presserende opgave her i landet er at få afskaffet arbejdsløsheden. Derfor håber jeg også, at fremskridtspartiet vil være med til at gennemføre den lange række af beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, som regeringen dels har foreslået, dels vil komme med, fordi det er det, der er det afgørende, hvis vi skal klare de problemer på arbejdsmarkedet, der ligger.

Så siger hr. Glistrup, at det ikke kræver ekstra administration. Må jeg lige understrege, at det har vi nu undersøgt temmelig grundigt i arbejdsministeriet, også i samarbejde med andre ministerier, og der vil blive tale om en ganske betydelig ekstra administration i forbindelse med en ordning af denne karakter.

Når man så i øvrigt betegner forslaget som en lov om midlertidige omskolingstilskud, så er det simpelt hen en falsk vorebetegnelse; det har ikke noget med omskoling at gøre. Det er rent og skært et arbejdsgivertilskud til ganske bestemte arbejdsgivere, som får mulighed for at misbruge en sådan lovgivning. Jeg tror ikke på, at arbejdsgiverne er slemmere end alle andre mennesker i dette land. Men der er indbygget en ordning, som ligefrem appellerer til misbrug.

Derfor kan jeg ikke acceptere hr. Glistrups synspunkt om, at de argumenter, jeg anførte, ikke skulle være gennemtænkte. Bare hr. Glistrup havde været det i lige så

[Arbejdsministeren.]

høj grad, så havde diskussionen om disse ting været saglig.

Hr. Glistrup var inde på nettobesparelsen. Der bliver aldeles ikke, efter de beregninger, vi har foretaget, tale om nogen nettobesparelse. Jeg tror, der vil blive tale om udgifter. Jeg tror ikke, at det i beskæftigelsesmæssig henseende vil have nogen betydning. Det, der er afgørende, er en række faktorer, først og fremmest at få byggeriet i gang. Det er en nøgleindustri, det forplanter sig til alle andre dele af erhvervslivet. Derefter gælder det om at få erhvervslivet i gang igen, få eksporten i gang, få produktionen i gang, og det er indeholdt i de forslag, som regeringen dels har lagt frem, dels vil lægge frem. Det er langt mere effektivt, langt bedre egnet til at løse de alvorlige arbejdsløshedsproblemer, vi er stillet over for, end det forslag, der ligger her.

Fuglsang (DKP):

Jeg skal også prøve at tage det i nogle punkter.

For det første det med det saglige og velgennemtænkte. Det kan jeg nu alligevel ikke forestille mig, at det er. Det er vel ca. 1 år siden, at kommunisterne, og for den sags skyld også fremskridtspartiet, gik imod den omkostningsdæmpende ydelse som et tilskud til arbejdsgiverne, bl. a. med den argumentation, at den ikke ville virke arbejdsløshedsbekæmpende. De nøgne tal viser, at vi dengang havde ret, og vi tror på, at vi stadig vil have det.

For det andet er der den måde, man argumenterer på, idet man ligesom antyder, at de partier, der ikke går ind for det bestemte forslag, dermed viser, at de ikke vil være med til at bekæmpe arbejdsløsheden. Det er jo ikke rigtigt. Vi har andre forslag, som vi selv mener er langt mere effektive.

Og så er der det tredje, der næsten er for fristende, for vi hører gang på gang, at man taler nedsættende om begrebet de gamle partier kontra de nye tanker. Jeg har næsten hele mit forholdsvis lange liv beskæftiget mig med politik, og jeg vil bestride, at de tanker, fremskridtspartiet kører frem med, er nye tanker i modsætning til vi andres. Jeg har truffet dem fra det yderste højre i næsten hele mit lange liv.

Ordføreren for forslagsstillerne (Glistrup) (FP):

Hvor er det sørgeligt, at det, når vi alle gerne vil nå det samme mål, nemlig at få afskaffet arbejdsløsheden, så skal udvikle sig til sådan at smide ord og argumenter i hovedet på hinanden. Måske kan det til en vis grad skyldes, at der — som naturligt er i en forhandling som den, vi har i dag — er begrænsninger på taletiden, men jeg håber, at ministeren vil gå fordomsfrit til et samarbejde i det videre arbejde i udvalget med det.

Ministerens nævnte, at hans negative indstilling var påvirket af, at der skulle være foretaget indgående undersøgelser fra ministeriets side af, hvordan en sådan sag kunne administreres, og om, hvorvidt det vil appellere til misbrug eller ej. Jeg tror, det er uheldigt, at man foretager sådanne undersøgelser uden at gøre det med nogen som helst kontakt til forslagsstillerne, for det gælder jo dog trods alt om at nå frem til resultatet. Vi har arbejdet nok så meget med de tanker og mener bestemt ikke, det vil appellere til misbrug nogen steder, vi mener bestemt, at det kan administreres meget let. Kunne vi da så ikke komme i kontakt med hinanden og søge at løse det?

Ministeren har naturligvis ret i, at der ikke gælder den samme ordning i Vesttyskland. Fremskridtspartiets lovforslag er et forsøg på at forbedre den vesttyske ordning, idet vi gerne skulle undgå netop den administrationsbelastning, der er forbundet med den vesttyske ordning. Jeg håber, at vi til brug ved udvalgsarbejdet også får stillet til rådighed de positive erfaringer, vi har herhjemme fra med en lignende ordning — jeg tænker på den forsøgsordning, der har været på Bornholm og Fyn vedrørende ældre beskæftigede — og at vi kan løse problemerne ud fra det.

Der er jo tale om noget helt andet end den omkostningsdæmpende ydelse, som hr. Fuglsang og jeg med rette bekæmpede efter bedste evne for 1 år siden. Her er tale om, at man netop øger beskæftigelsen og derved hjælper arbejdskraften. Det andet gik jo til gammel og ny arbejdskraft under ét.

Lad mig så lige slutte med, at nok er det sørgeligt og trist at høre arbejdsministeren være så negativ over for sådan et forslag,

[Glistrup.]

som han var, men han gik dog ind på de saglige diskussionsemner — lad være på en efter min mening forkert måde — men helt bedrøveligt er det at høre hr. Henning Philipsen affærdige sådan et forslag bare med en vittighed om den 1. maj. Nok har hr. Henning Philipsens vælgere deres på det tørre, for de sidder ikke med arbejdsløshedsrisiko og sidder i gode, faste tjenestemandstillinger o. lign., men derfor burde socialistisk folkeparti alligevel godt kunne forstå, at arbejdsløshed er en alvorlig ting for menneskene, og arbejdsløshed bør afskaffes, og det burde også socialistisk folkeparti være interesseret i.

Henning Philipsen (SF):

Sammenlignet med hr. Glistrup så er jeg som sædvanlig beskedent.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om sikring af beskæftigelsen og bedre kår for de arbejdsledige [af Knud Jespersen m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. I. Fremsat 24/1 75).

Forslaget sættes til forhandling.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen):

Lad mig først nævne, at forslaget omfatter i alt 6 punkter, hvoraf kun ét vedrører arbejdsministeriet. De 5 øvrige punkter vedrører ministeriet for skatter og afgifter, boligministeriet og miljøministeriet, og mine bemærkninger til disse punkter er derfor baseret på udtalelser fra disse andre ministerier.

Jeg vil også gerne sige, at de fleste af punkterne tidligere har været genstand for drøftelse her i tinget, såvel i forbindelse med tidligere kommunistiske forslag som i anden sammenhæng, og jeg skal derfor indskrænke mig til relativt få kommentarer til de enkelte punkter.

Der foreslås to ændringer i arbejdsløshedslovens bestemmelser om visse begrænsninger i retten til at opnå arbejdsløshedsdagpenge. Forslaget om ophævelse af 180 dages reglen for nyuddannede erkendes ikke medtaget i det forslag om ændringer i arbejdsløshedsloven, som regeringen netop har fremsat, og som var til første behandling den 27. februar i år. Når det ikke kom med, er baggrunden den, at spørgsmålet for tiden behandles i landsarbejdsnævnet, og jeg synes lige, man burde afvente resultatet af dette arbejde.

Forslaget om ophævelse af bestemmelsen om 26 ugers arbejde inden for de sidste 3 år som betingelse for ret til dagpenge har jeg flere gange udtalt mig om her i tinget, sidst i efteråret 1974, da medlemmer af DKP stillede det første gang. Jeg vil gerne her bemærke, at reglen skal sikre, at der dokumenteres et vist fast forhold til arbejdsmarkedet.

Når dette er sagt, vil jeg gerne føje til, at jeg er helt klar over, at vi har særlige forhold nu. Jeg er også helt klar over, at reglen især kan ramme ældre ledige temmelig hårdt. Vi har ingen egentlig oversigt over, om nogen er blevet ramt, eller i hvilket omfang det er sket, og jeg har derfor i sinde at lade undersøge, hvor mange der er, eller hvor mange der vil blive ramt af denne bestemmelse, som grundlag for overvejelser om, hvorvidt det vil være rimeligt at foreslå ændringer her. Jeg er altså klar over, at der er særlige forhold, som vi ikke har mærket så forfærdelig meget til igennem de senere år — og det er jo en meget god ting — hvor den meget alvorlige beskæftigelsessituation gør det naturligt, at vi ser på dette forhold igen.

Hvad angår punkt 2, forslaget om igangsættelse af offentlige arbejder, mener jeg at måtte henvise til statsministerens erklæring her i tinget den 13. og 20. februar, hvori er indeholdt regeringens samlede planer til fremme af beskæftigelsen. Regeringen mener som bekendt, at der er en række behov,